

A DÖRY KASTÉLY

DAS SCHLOSS DÖRY

DÖRY MANSION

Az Esterházy-dinasztia tevékenysége Dombóváron és környékén több mint 250 éves múltra tekint vissza, így tevékenységük igen jelentős a város történelmében. A török hódoltság után gazdátlaná vált óriási területeket 1691-ben vásárolta meg Esterházy Pál nádor 50 000 forintért.

Az Esterházy-uradalomhoz tartozó egyik jelentős pusztaközpont a ma már Dombóvár város területén lévő Tüskepuszta jött létre. 1746-ban magtár épült a területen, majd köré fokozatosan kiépült a kúria és egyéb gazdasági épületek is. A hercegi birtokot 1861-ben a Döry család vette bérbe, a régi kúria elsősorban nyári szálláshelyként szolgált. (Döry Jenő az 1870-es években historizáló stílusban építette fel az egykori hercegi szeszgyári épület anyagából a másik nevezetes túskei, ún. „fehér kastélyt”, ez ma már nem látható.) A régi kúriát is többször átépítették, modernizálták, gyönyörű parkját annak idején díszmedvék és Alaszkából hozott díszrókák is ékesítették.

A Döryek kiváló gazdálkodók voltak, nevezetes volt a tehenészetük, lótenyésztésük, kertészetük. Bérleti viszonyuk 1935-ben szűnt meg, a pusztát abban az évben Esterházy Pál herceg saját, házi kezelésébe vette. A korábbi kastély az 1960-as évektől az Alkotmány Tsz. központi irodája volt.

FORRÁS • QUELLE • SOURCE

Ulrich Attila, Pozsonyi József: *A jobaházi Döry család története. Debrecen, 2009.*

Takács Istvánné – interjú

Die Tätigkeit der Dynastie Esterházy blickt in Dombóvár und ihrer Umgebung auf mehr als 250 jährige Vergangenheit zurück. Deswegen ist ihre Tätigkeit sehr bedeutend in der Geschichte der Stadt. Palatin Pál Esterházy kaufte die nach der Türkenherrschaft herrenlosen riesengroßen Grundstücke für 50.000 Forint im Jahr 1691.

In Tüskepuszta, die heute schon zur Dombóvár gehört, wurde ein bedeutendes zur Domäne Esterházy gehörendes Pußtazentrum errichtet. Auf diesem Gebiet wurde 1746 ein Getreidespeicher erbaut und um ihn herum die Kurie und andere Wirtschaftsgebäude errichtet. Die Familie Döry mietete den fürstlichen Gutshof seit 1861. Die alte Kurie diente in erster Linie als Sommerresidenz. (Jenő Döry baute das andere sogenannte „weißes Schloß“ in historisierendem Stil in den 1870er Jahren. Dieses Schloß wurde aus dem Material des ehemaligen Gebäudes der fürstlichen Spirituosenfabrik zustande gebracht. Das Schloß ist heute nicht mehr zu sehen.) Die alte Kurie wurde mehrmals umgebaut, modernisiert und der schöner Park wurde damals mit Bären und Füchse aus Alaska geschmückt.

Die Dörys waren hervorragende Landwirte, sie waren berühmt für ihre Molkerei, Pferdezucht und Gärtnerei. Ihr Mietverhältnis wurde 1935 gekündigt. Pál Esterházy übernahm die Pußta noch dieses Jahr in eigene Verwaltung. Das ehemalige Schloß war seit den 1960er Jahren die Hauptverwaltung der LPG (Verfassung) (Alkotmány).

Operations at Dombóvár and surroundings by the Esterházy dynasty date back to more than 250 years, so their activities have played a significant role in the history of the town. Vast areas abandoned following the Ottoman rule were purchased for 50,000 forints by Palatine Pál Esterházy in 1691.

One of the major farmstead centers pertaining to the Esterházy demesne was established at Tüskepuszta, already within the urban area of Dombóvár today. In 1746, a granary was built in the area, followed by the gradual development of the whole manor house and other farm buildings around it. The ducal estate was leased by the Döry family in 1861; the old manor primarily served for summer accommodation. (Jenő Döry constructed the so-called “white court”, the other famous mansion of Tüske, from the materials of the former ducal distillery in a historicist style in the 1870s; it does not exist today). The old manor was reconstructed and modernized several times: its magnificent park was used to be decorated by bears and foxes brought from Alaska for adornment.

The Döry family were excellent husbandmen, with renowned dairy farming, horse breeding, and horticultural operations. Their tenancy was discontinued in 1935; the farmstead came to be managed by Prince Pál Esterházy himself in the same year. The former court was used as the central office of Alkotmány Cooperative from the 1960s on.

